

Tale 1. maj, 2005

Mette Frederiksen,

Her kan du læse min 1. maj-tale. Der er forskel på det skrevne og det talte ord. Men jeg håber, du med denne tekst alligevel kan fange mine hovedbudskaber, selvom du ikke var til nogle af de arrangementer, hvor jeg talte. Til jer, der var til stede, vil jeg sige: Tak for støtten, og tak fordi I lyttede.

2. maj 2005

Kære venner,

Når progressive kræfter i midten af 1800-tallet sagde, at en dag ville man se et Danmark, hvor der ikke længere ville være børnearbejdere i industrien, at revselsesretten en dag ville være afskaffet, og at der en dag ville blive skabt et uddannelsessystem med fri og lige adgang.

Og når ambitiøse og socialt ansvarlige mennesker for hundrede år siden sagde, at der en dag ville blive indført en folkepension, et dagpengesystem, at der engang i fremtiden ville være barselsorlov, nedskrevne menneskerettigheder og et gratis sundhedsvæsen.

Ja, hvad skete der så egentlig. Svaret er enkelt. Man troede ganske enkelt ikke på det. Vi skal ikke langt tilbage i historien, førend Danmark, som samfund, var både fattigt og uudviklet.

At Danmark i dag er et af de rigeste og mest demokratiske samfund i verden skyldes ene og alene mennesker. Mennesker, der har villet noget, mennesker, der har drømt, mennesker der har insistet på forandring. Og på forbedring.

Hvorfor starter jeg her? Det gør jeg fordi, at vi nu skal i gang med det nye politiske projekt, hvis resultater vi knap tør håbe på i dag.

For selvom vi er nået fantastisk langt her i det danske samfund, så er det min påstand, at de problemer, der stadig findes, er nøjagtig lige så uretfærdige, som de altid har været det.

Politik er ikke forvaltning, regulering, spin og tomme overskrifter. Politik er summen af de holdninger og de meninger, der kan drive et samfund videre.

Og her spiller vi – Socialdemokratiet og fagbevægelsen - nøjagtig samme vigtige rolle, som vi altid har gjort det.

Vores drivkraft har altid været den sociale indignation.

Det har været VORES ønske om retfærdighed og et bedre liv for flere, der har været grundlaget for vores politiske arbejde. Det har ikke forandret sig.

Og det må ikke forandre sig!

Vi er det store reformparti i Danmark, der grundlæggende vil forandre for at forbedre. Og der er nok at tage fat på.

For det første må vi have verden ind i hverdagen. Vi mennesker hører sammen. På godt og ondt. Vores handlinger og vores holdninger har konsekvenser for andre mennesker. Vi hører sammen, og vi har ansvar. Både for os selv og for andre.

Vores verden er blevet mindre. Men ikke uligheden.

Det er ikke mange timer i en flyvemaskine, der adskiller os. Men verden ser ikke ens ud, når den ses fra henholdsvis syd og nord.

Den globale ulighed er enorm. Den nordlige halvkugle er sammen med de nye økonomier i Asien førertroppen, og velstanden buldrer derudad. Sådan ser det ikke ud på den sydlige halvkugle.

Afrika er ved at rådne op. Er det ikke fattigdom og borgerkrige, så er det AIDS og HIV, der slår mennesker ihjel.

Vi ved det jo egentlig godt, og hvad forskel gør egentlig hver enkelt af os, tænker vi? Jeg tror - jeg ved - vi kan gøre en forskel. Også i vores hverdag.

Men de store ændringer skal ske politisk.

Verden har brug for mere politik. Ikke mindre. Vi må kræve et reelt internationalt engagement, når problemerne kræver det.

Vi kan ikke leve med, at et helt kontinent langsomt men sikkert kører mod den menneskelige afgrund. Kampen mod den AIDS-epidemi, der lige nu slår flere mennesker ihjel end terrorisme, er ikke Afrikas ansvar, men hele verdens.

Lad os droppe de store toldmure omkring EU - slip de fattige bønders produkter fri! Lad os få eftergivet noget af den store gæld, der tynger de fattigste lande. Og lad os styrke det internationale engagement i de borgerkrige, der truer fx Sudan og Centralafrika.

For det andet må vi altså gøre op med tidens illusionsnummer om, at alt er godt i Danmark.

Som jeg sagde det i min indledning, så er vi nået langt med vores samfund. Men langt og færdigt er som bekendt ikke det samme. Fordi flere har fået det bedre. Og fordi nogle få har fået det rigtigt godt, så er livet jo mere nuanceret end som så.

Som nyvalgt Socialordfører for Socialdemokratiet er det min opgave, at råbe vagt i geværet, når vi som samfund ikke gør vores allerbedste for dem, der behøver os allermost.

Ca. 65.000 kvinder udsættes hvert år for vold i Danmark. Alt for mange gange sker det derhjemme og alt for ofte er børn tilskuere til at far slår mor. Vi regner faktisk med, at næsten 30.000 børn hvert år skal lægge øjne og øre til overgreb derhjemme. Hvad er det for en opvækst, vi giver de børn, og hvordan kan vi egentlig forsvare, at der ikke er krisecentre nok, og at vi i alt for få tilfælde behandler de mænd, der slår?

Ca. hvert tiende barn i Danmark vokser op med sociale og sundhedsmæssige problemer. Mange af børnene klarer heldigvis skærene og finder deres egen og brugbare vej i livet. Men alt for mange får slet ikke den hjælp, de skal have, og så er der jo sådan set ikke noget at sige til, at vi har problemer i de større byer, når gadelamperne tændes, og natten banker på.

Der er flere indvandrerkvinder, der står uden for arbejdsmarkedet, end der er kvinder med etnisk minoritetsbaggrund, der er i arbejde i Danmark. Hvordan er det lige vi forestiller os, at integrationen skal kunne lykkes, og at de her mange kvinder skal kunne være aktive medborgere, når tallene er så grelle?

Vi kan se, at gadebilledet ændrer sig i København. Der er simpelthen kommet flere tiggere og hjemløse. Og vi kan se, at mange af dem ikke har det godt. Hvorfor leverer vi ikke den tilstrækkelige psykiatriske indsats, der skal til, så vores psykiske syge ikke skal gå for lud og koldt vand i det indre København?

Og bevæger vi os fra Rådhuspladsen og til Vesterbro, så møder vi narkomanerne og de udenlandske prostituerede, der trækker i Skelbækgade. Hvorfor reagerer vi ikke på det, vi ser?

Her er det ikke nok med puljer og slette miners spil. Nej. Jeg vil ikke acceptere, at narkomaner, der virkelig er ramt af misbrug og social deroute, skal stå og fixe i vandpytter og med bukserne nede om hælene. Lad os få oprettet sundhedsrum, så der dog bibringes lidt mere værdighed i hverdagen. Og lad os da turde sætte fokus på den efterspørgsel, der bestemmer, at kvinder og børn sælges som sex-slaver til det rige vesten.

Jeg ved det er barske ord. Men jeg ved også, at det er os, der bliver nødt til at sige det. At vi skal gentage det igen og igen. Det er os, der skal finde de løsninger, der skaber et bedre liv. Både for de synlige og for de usynlige i vores samfund.

Lad os nu få ambitionerne i højsædet. Lad os insistere på et bedre, sundere, sjovere og mere solidarisk samfund.

Og lad os insistere på, at vores samfund skal være det samfund, hvor hvert et barn forlader folkeskolen med de forudsætninger, der skal til for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse.

Det samfund, hvor alle unge i fremtiden skal have en ordentlig og faglig stærk uddannelse; hvad enten det så er via HF, handelsskolen, fra den tekniske skole eller med studenterhuen i hånden.

Vi skal være det samfund, hvor dem, der gik færrest år i skole som børn, er dem der får mest voksen- og efteruddannelse igennem livet. At være solidarisk i dag er også at sørge for, at

viden bliver delt og gjort tilgængelig for alle.

Og må jeg ikke i den forbindelse sige, at jeg opfatter mig selv som et venstreorienteret menneske. Og at jeg, som en naturlig del af det, ønsker en større faglighed i vores skole. Husk på, at det traditionelt har været sådan, at højrefløjen har været imod at sikre uddannelse til alle. Går vi langt tilbage, så var holdningen jo hos samfundets elite, at arbejderklassens børn ligeså godt kunne blive på fabrikken eller i marken, som de kunne komme i skole.

Det er os, der traditionelt set har kæmpet for, at alle børn skal have de samme muligheder for uddannelse og skolegang.

Hvis det overhovedet skal lykkes, så skal vi have en bedre folkeskole end den, vi kender i dag. Det skal være en folkeskole for alle børn.

Lige nu foregår der en skræmmende flugt til privatskolerne. Især i de større byer. Hvor det tidligere var sådan, at friskolen eller privatskolen var noget, man som forældre valgte til, fordi man ønskede en særlig pædagogik eller måske religiøs betoning, så er privatskolerne i dag blevet stedet man placerer sine børn, fordi man ikke vil den fælles folkeskole.

Uligheden vokser i Danmark. Vores boligområder bliver mere og mere opsplittet, vi har folkeskoler med 100% flygtninge- og indvandrerbørn og meldingerne fra daginstitutionerne er, at der nu begynder at være "sorte" og "hvide" børnehaver fx i København.

Det er en forfærdelig udvikling, og den kræver politiske svar nu. Vi skal skabe en endnu bedre folkeskole, end den vi har i dag. En folkeskole, som er rummelig, og som understøtter vores børns udvikling som både mennesker og demokrater. Men vi skal også have en folkeskole, der udstyrer vores børn med den viden og de forudsætninger, der skal til, så de selv kan bestemme deres livsbane.

I dag forlader næsten hver sjette barn folkeskolen uden at kunne læse, skrive og regne på ordentlig vis. Det duer jo simpelthen ikke. Og det er vigtigt at understrege, at det er de svageste børn, der taber på de her. De stærke børn skal nok klare sig.

Vores vigtigste politiske indsats på den nationale scene må og skal være indsatsen mod den negative sociale arv. Det, at vores forældres uddannelsesbaggrund stadigvæk er bestemmende for vores børns uddannelsesvalg, er simpelthen noget af det mest uretfærdige, der findes i vores samfund.

Mit bud på en bedre folkeskole er blandt andet – og jeg siger blandt andet, for der er ingen lette løsninger, ej heller på dette område – en styrkelse af fagligheden, at der skal indføres flere idrætstimer, at der sættes mere målrettet ind over for det enkelte barn, at vores tosprogede børn ikke samles på få skoler – men også at flere forældre tager et større ansvar!

Endelig skal vi levere en skoledag, hvor man som barn ikke er afhængig af, om man har forældre, der kan hjælpe én med at læse lektier. Vi ved, at næsten en halv million voksne mennesker har svært ved at læse, skrive og regne. Så er der jo ikke noget at sige til, at det også kan være svært at hjælpe sine børn med læseborgerne.

Hvorfor ikke indrette børnenes dag sådan, at lektierne er læst, inden man kommer hjem. Det er måske en af de allerbedste håndsrækninger, vi kan give til de børn, hvor familielivet er sværere end som så.

Men skolen er ikke nok. Vi skal i gang med en målrettet indsats for at få flere udlændinge i arbejde, og de ghettoer vi begynder at se rundt omkring, skal vi gøre alt for at ændre på. Også her synes jeg vi skal spidse tungen.

Hvordan kan det være, at der hele vejen rundt om København er en række mindre – og borgerlige – og rige – kommuner, der endnu ikke får bygget de boliger, almindelige mennesker har råd til at betale. Hvorfor kræver vi ikke snart, at Vallensbæk, Ledøje-Smørum, Gentofte, Søllerød, Værløse – for nu bare at nævne nogle af de kommuner, der sagtens kunne tage et større socialt ansvar – begynder at bygge ikke bare flere almene boliger. Men mange flere?

Danmark er et dejligt land. Især nu, hvor foråret har gjort sit indtog, og vi ved, at aftnerne kun bliver lysere. Men vores politiske opgave kan aldrig reduceres til at prise det, der er. Vi har altid insistet på at forandre for at forbedre. Det skal vi blive ved med at gøre.

Et stærkt velfærdssamfund har brug for et stærkt Socialdemokrati.

Fortsat god 1. maj